

Achtergronden systeem inzameling huishoudelijk restafval en GFT
in de gemeente Weert

Gemeente Weert
Afdeling Ruimtelijk Beleid
maart 2019

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Afvalinzameling als overheidstaak	7
3. Landelijke ontwikkelingen	8
3.1 Producentenverantwoordelijkheid	8
3.2 Vang programma	10
4. Positie Weert: milieuresultaten en economische slagkracht	12
5. Afvalscheiding	14
5.1 Algemeen	14
5.2 Scheiding huishoudelijk afval	
5.3 Afvalscheiding via de milieustraat	16
5.4 GFT	17
5.5 Huishoudelijk Restafval	18
6. Afvalinkomsten voor Weerter verenigingen	19
7. Afvalstoffenheffing	20
8. Afvalinzameling bij huishoudens	21
9. Reinigingsrecht	22
10. Wat gebeurt er na de inzameling	23
Bijlagen	25

1. Inleiding

De huidige afvalinzameling bij huishoudens in de gemeente Weert is in 2011 via aanbesteding in de markt gezet voor de periode 2012 tm en met 2019. Het gaat om de zogenaamde route inzameling.

Het lopende contract voor de huis-aan-huisinzameling eindigt op 31-12-2019. Met het oog op de continuïteit van de inzameling zal in de periode maart-december 2019 de inzameling opnieuw worden aanbesteed. Met als uitgangspunten:

- Inzameling via duobakken van 240 liter
- Waarin twee compartimenten: één voor GFT en één voor restafval
- Ophaalfrequentie is wekelijks
- Aansluitingen betalen afvalstoffenheffing naar rato van het aantal personen per huishouden (3 categorieën). Dat wil zeggen dat de heffing niet naar aanbodfrequentie of kilo's verschilt maar enkel naar rato van huishoudensgrootte.

In deze notitie wordt uiteengezet wat de achtergronden zijn voor die uitgangspunten.

2. Afvalinzameling als overheidstaak

Gemeenten zijn op basis van artikel 10.21 van de Wet Milieubeheer¹ verplicht om afval dat bij hun burgers vrijkomt in te zamelen of te laten inzamelen. Daarbij wordt in ieder geval restafval en GFT apart ingezameld. Bovendien is een gemeente verplicht om voor volumineuzer afval van huishoudens of afval dat niet via de routeinzameling wordt ingezameld een milieustraat in te richten; al dan niet in samenwerking met andere gemeenten.

Naast deze wettelijk basis zamelt de gemeente ook nog PMD (verpakkingen van plastic, blikjes en drankenkartons) en glas in. Hiervoor zijn primair producenten van verpakkingen verantwoordelijk, maar Weert heeft (net als andere Nederlandse gemeenten) met dat bedrijfsleven een overeenkomst, op basis van het centraal gesloten Raamakkoord Verpakkingen, op basis waarvan zij die verpakkingen inzamelt. De gemeente krijgt de kosten daar voor vergoed.

Verder heeft Weert de textielinzameling ondergebracht bij Reshare en Punt Welzijn. Laatstgenoemde organiseert voor eerstgenoemde de inzameling en krijgt van eerstgenoemde een vergoeding die verder verdeeld wordt onder meewerkende verenigingen en instellingen. De gemeente is contracthouder.

Inzameling van Oud papier is eveneens door de gemeente via een contract ondergebracht bij de firma Wiermans (en zijn onderaannemers). Die firma maakt voor de inzameling gebruik van de diensten van verenigingen en instellingen die daarvoor een vergoeding krijgen.

Als sluitstuk heeft de gemeente, samen met de gemeente Nederweert ook nog een milieustraat. Daar kunnen burgers hun meer volumineuze stromen als bijvoorbeeld bouwafval, grof huishoudelijk afval, snoeiafval, electronica (en nog 14 afvalstromen) naar toe brengen. Voor de meest volumineuze stromen kan men een redelijke hoeveelheid tegen nul-tarief brengen en overschrijdingen van de vastgestelde hoeveelheid kunnen tegen kostprijs-tarief worden aangeboden. De wettelijke gemeentelijke taak, en dus ook de milieustraat, is beperkt tot dienstverlening aan particuliere huishoudens. Bedrijven dienen voor afvalbeheer zelf een contract af te sluiten met particuliere afvalbedrijven. Niettemin kunnen ook bedrijven, tegen kostprijstarief voor sommige stromen en voor niet te grote hoeveelheden hun afval aanbieden. Daarbij let de gemeente er op dat dit in beperkte mate, in het verlengde van de zorgtaak voor haar burgers, gebeurt en niet als concurrentie-model met particulier afvalbedrijven. Bezien moet worden of het poortbeleid met betrekking tot het toelaten van bedrijfjes en zzp-ers met vooral bouw- of snoeiafval aanscherping behoeft.

¹ Artikel 10.21 Wet Milieu Beheer

1. De gemeenteraad en burgemeester en wethouders dragen, al dan niet in samenwerking met de gemeenteraad en burgemeester en wethouders van andere gemeenten, ervoor zorg dat ten minste eenmaal per week de huishoudelijke afvalstoffen met uitzondering van grove huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan.
2. Groente-, fruit- en tuinafval wordt daarbij in ieder geval afzonderlijk ingezameld.
3. De gemeenteraad kan besluiten tot het afzonderlijk inzamelen van andere bestanddelen van huishoudelijke afvalstoffen.

3. Landelijke ontwikkelingen

3.1 Producentenverantwoordelijkheid

Naast de traditionele inzameltaak van gemeenten voor hun burgers is sinds ongeveer 2005 de ingevoerde producentenverantwoordelijkheid voor veel gemeenten van steeds grotere invloed op de wijze van afvalinzameling. Producentenverantwoordelijkheid houdt in dat de producent van een bepaald product verantwoordelijk wordt voor verantwoorde verwerking in de afvalfase. Dit principe maakt dat er separate inzamelsystemen noodzakelijk worden. Immers, de verantwoordelijk gemaakte fabrikant van bijvoorbeeld plastic verpakkingen heeft verantwoordingsplicht alleen over zijn product. Voor de inzameling maakt de producentverantwoordelijke dan gebruik van de diensten van gemeenten. Die zamelden toch al in (of lieten dat doen). Gemeente kan zijn diensten aanbieden door met de producentverantwoordelijke een contract voor die inzameling te sluiten. Daarin is uiteraard ook de vergoeding geregeld die de gemeente van de producentverantwoordelijke krijgt. De condities binnen die contracten zijn op landelijk niveau uit onderhandeld door het verpakkend bedrijfsleven (Stichting Afvalfonds Verpakkingen) en de VNG.

Met de invoering van de producentenverantwoordelijke is er in feite een duaal systeem ontstaan. Naast de wettelijk verplichte inzameltaak (nutstaak) is er dus een taak bijgekomen. Die kan de gemeente dan uitvoeren als onderaannemer voor de producentverantwoordelijke.

Weert heeft bij de afweging daarbij steeds de nutstaak als basis gehouden: het ontzorgen van de burgers die daar krachtens artikel 10.21 recht op hebben. Daarnaast is steeds afgewogen in hoeverre met het uitbreiden van die nutstaak met inzamelactiviteiten ten behoeve van de producentverantwoordelijke, een maatschappelijk doel werd cq. wordt gediend. Per slot van rekening is de introductie van de producentenverantwoordelijkheid bedoeld om maatschappelijke doeleinden te realiseren en niet om een particuliere markt met verdienmodellen te faciliteren². Dat het primaat van het maatschappelijk belang niet altijd en overal een vanzelfsprekendheid is kunnen we leren uit de actuele discussie in Duitsland over het voorkomen van commerciële marktconcentraties welke hun oorsprong vinden in het wettelijk opgelegde stelsel van de producentenverantwoordelijkheid³.

Die afweging is natuurlijk relevant geweest bij de vraag hoe Weert de (in eerste instantie) inzameling van kunststof verpakkingen zou gaan organiseren. Later (vanaf 2015) is daar ook de inzameling van drankenkartons bij gekomen. Ook die afweging heeft geresulteerd in een systeem waarbij de maatschappelijke winst werd afgewogen tegen burgervriendelijkheid en risicomijding van investeringen.

² Zie als voorbeeld deze beschouwing hier over: <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/02/25/plastic-afval-maakt-stinkende-wonden-a3655302>

³ Bij producentenverantwoordelijkheid is sprake van een permanent spanningsveld tussen commercie en maatschappelijke winst. Dit moge ook blijken uit het actuele onderzoek naar de mogelijke machtsconcentratie indien de moeder van alle producentverantwoordelijken, Der Gruner Punkt, in handen zou komen van Remondis. In Duitsland, dat 20 jaar eerder dan ons land begon met introductie van de producentverantwoordelijkheid, zijn een negental producenten organisaties ontstaan. Waarvan enkelen in het bezit zijn van private equities. Momenteel is mogelijke verkoop van Grüner Punkt aan een van de grootste Europese afvalbedrijven aan de orde. Het Duitse Kartelamt vindt dat een onderzoek waard. <https://www.bvse.de/recycling/pressemitteilungen/4056-mittelstand-muss-sich-gegen-dsd-uebernahme-durch-remondis-zur-wehr-setzen.html>

Als startsituatie was het zo dat Weert reeds sinds de jaren negentig beschikte over 22 locaties⁴ met containers waar de inwoners plastic verpakkingen naar toe konden brengen. Dit naar Belgisch voorbeeld waar flessen en flacons al vanaf rond 1990 werden ingezameld. Toen de producentverantwoordelijkheid voor kunststof verpakkingen in Nederland werd uitgebreid en gemeenten voor de afweging stonden hoe hier aan mee te werken stond Weert voor de afweging om die bestaande infrastructuur uit te breiden (met forse investeringen tot gevolg) of om dit op andere wijze te organiseren. Dit resulteerde in 2008 in het aangaan van een intentieovereenkomst met Essent Milieu (het latere Attero) om te komen tot het nascheiden van plastic verpakkingen. Toen de nascheidingsfabriek van Attero in 2010 daadwerkelijk operationeel werd, is die intentie gevolgd door een operationele overeenkomst. Waarbij de Vereniging Afvalsamenwerking Limburg landelijk ook stevig had gelobbyd om vergoedingen ook voor nascheiding mogelijk te maken (zie bijlage 1).

Nascheiden betekent dat kunststof verpakkingen (en later dus ook drankenkartons) door het huishouden niet apart hoeft te worden afgevoerd maar in het restafval kan blijven, waarna in de nascheidingsinstallatie die materialen er weer uit gesorteerd worden⁵. In tegenstelling tot hetgeen hier en daar wel eens gesuggereerd wordt is er geen verschil in de kwaliteit van materiaal dat via bronscheiding dan wel nascheiding wordt verzameld. Beide inzamelmethoden dienen dezelfde (DKR-gecertificeerde) kwalitatieve specificatie op te leveren.

Bij de afweging om in te zetten op nascheiding, naast het handhaven van de bestaande brengcontainers, speelde een rol dat er veel discussie was over het maatschappelijk rendement van de gescheiden plastic inzameling. Weert was door ambtelijke vertegenwoordiging in landelijke en provinciale koepels steeds bijzonder goed op de hoogte van de stand van zaken rond dit dossier. Zo is er het historisch inzicht dat de vraag naar het maatschappelijk nut en naar de milieuwinst van de gescheiden inzameling van verpakkingen in aanvang bij zeer veel gemeenten speelden, maar allengs die vragen overgingen in uitvoeringsgerichte vragen, logistieke opgaven en hoogte van vergoedingen. Weert heeft steeds voor ogen gehouden dat het maatschappelijk nut niet geheel afwezig is, maar toch relatief ten opzichte van de (financiële) inspanningen die er mee gemoeid zijn. Via het Afvalfonds wordt jaarlijks rond de € 170 miljoen wordt uitgekeerd aan gemeenten voor het systeem van inzameling van verpakkingen. In een bijzonder uitgebreide studie van CE en TNO in mei 2015⁶ is becijferd dat al deze inspanningen er in resulteren dat Nederland resulteren in een maatschappelijke opbrengst van € 30 miljoen jaarlijks. Die opbrengst bestaat dat uit voorkoming CO₂-uitstoot, bijdrage aan grondstoffenbehoud, voorkomen van fijnstof etcetera (zie voor details de studie en bijlage 2). Ruim vijf keer zo veel uitgeven dan dat men er voor terug krijgt is geen heel erg krachtige score. Rechtvaardigt in ieder geval een nuchtere opstelling die Weert altijd ten opzichte van de producentenverantwoordelijke taken heeft gehad. En binnen die opstelling is het ontzorgen van de Weerter burger voorop blijven staan en wordt daarnaast in gepaste mate invulling gegeven aan de taakstelling ten behoeve van het verpakkende bedrijfsleven. De bedrijfseconomische breakdown van de kosten en opbrengsten van de PMD keten zijn opgenomen in bijlage 3).

In de keuze voor nascheiding speelt bovendien een rol dat de gemeente, en uiteindelijk dus ook de burger, hier geen investeringsrisico loopt. Dat is voor een taak die gemeenten uitvoeren als onderaannemer voor het verpakkend bedrijfsleven ook niet onverstandig. Fors investeren in bronscheiding betekent een noodzakelijke druk op het aantal tonnen in te zamelen materiaal. Nog los van het relatief beperkte rendement er van leidt dat ook tot een neiging om restafval in de verkeerde bak te gooien en tot risico's in de openbare ruimte. In sommige gemeenten geeft dat grote

⁴ voor een overzicht van alle locaties van verzamelcontainers zie bijlage 8

⁵ <https://www.attero.nl/nl/onze-verwerking/uw-verpakkingsafval-wordt-grondstof/>

⁶ <https://www.ce.nl/publicaties/1646/milieu-effectanalyse-van-de-raamovereenkomst-verpakkingen>

handhavings- en financiële problemen ⁷. Nascheiding heeft behalve een hoog innovatief profiel (zie later) ook het voordeel dat “vervuiling” eigenlijk geen thema is. Het proces bestaat immers uit het afscheiden van grondstoffen uit het restafval. Hoe dat ook is samengesteld. Bij bronscheiding levert vervuiling allerlei management, handhavings en financiële risico’s op ⁸. Voor Weert kan dat laatste overigens gerelativeerd worden omdat er geen beleid wordt gevoerd om de individuele burger onder druk te zetten om ten koste van alles te komen tot reductie van de hoeveelheid restafval. Dat laatste is zeker nastrevenswaardig, maar niet onder druk die tal van negatieve effecten oproept. Bovendien is het maatschappelijk rendement van de reductie van restafval niet geheel afwezig maar toch wel relatief (zie ook noot 3). Het kan in ieder geval geen doel op zich zijn.

Inmiddels zamelt Weert via bronscheiding 7 kg PMD in en via nascheiding nog eens 15 kg. Samen 22 kg PMD. Waarmee Weert landelijk gesproken een goede middenmoter is qua hoeveelheid ingezameld PMD.

3.2 VANG programma

In 2015 werd door de brancheorganisatie van gemeentelijke afval inzamelbedrijven NVRD, de VNG en het ministerie I en W (destijds nog VROM) afgesproken om het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) gezamenlijk als uitgangspunt te nemen en uit te dragen naar hun achterbannen.

Voor het lokale beleid is relevant is om na te gaan hoe dit programma, door sommigen beleid genoemd, tot stand is gekomen. Dat is relevant voor de vraag of elementen uit dit programma ook voor Weert overgenomen zouden moeten worden.

De hier boven geschetste producentenverantwoordelijkheid leidde er toe dat bij gemeentelijke inzameldiensten een steeds groter belang ontstond om de rekening voor de afvalbeheerkosten te verleggen van het eigen gemeentelijke domein (de afvalstoffenheffing) naar de producentverantwoordelijke. Verschuiven van de rekening werd daardoor hoofddoel, het maatschappelijke nut werd steeds meer aan het zicht onttrokken. De brancheorganisatie van gemeentelijke inzameldiensten NVRD is daar zeer actief in. Formeel is het echter de VNG die gemeenten daar in vertegenwoordigd. Dit leidde er toe dat een kleine groep zeer actieve inzamelorganisaties zowel bestuurlijk als ambtelijk de relevante vertegenwoordigende posities (binnen VNG is dat de commissie Milieu en Mobiliteit, thans Energie Klimaat en Milieu). Daarmee was deze groep van inzamelbedrijven formeel gelegitimeerd en vertegenwoordigd in onderhandelingen met het verpakkende bedrijfsleven over alle aspecten rondom het raamakkoord verpakkingen en met name de vergoedingen voor de geleverde inzamelprestatie. In de onderhandelingen rond het raamakkoord in 2013 en 2014 leidde deze opstelling tot het overeenkomen van bijzonder gunstige vergoedingen voor de inzamelprestatie van gemeenten. Daarbij werd vooral vergoed naar de hoeveelheid verpakkingen en veel minder naar de kwaliteit van de ingezamelde hoeveelheden. Of er sprake is van een causaal verband is niet vast te stellen maar feit is dat juist in deze periode het VANG-programma werd gelanceerd. Een programma dat 100 procent aansloot op de druk die inzameldiensten ontwikkelden op de producentverantwoordelijken om tot stevige vergoedingen voor de inzamelprestatie van gemeenten te komen. Het honoreren van kwantiteit ongeacht kwaliteit en

⁷ Als een van de voorbeelden: <https://www.rtdvrenthe.nl/nieuws/133487/De-Wolden-luidt-noodklok-Afkeuring-PMD-verpakkingen-gaat-inwoner-geld-kosten>

⁸ Een bekend probleem bij invoering diftar is het plots optreden van het verschijnsel van de nul-aanbieders: zie bijvoorbeeld: <https://rn7.nl/nieuws/groot-aantal-nul-aanbieders-restafval-beuningen-blijft-mysterie>

met de vraag naar het maatschappelijk rendement op de achtergrond werd een van de oorzaken voor de bevinding van veel partijen in een veel latere fase dat kwaliteit voor kwantiteit zou moeten gaan⁹.

De relevantie van deze uiteenzetting voor de opstelling van Weert is dat Weert van meet af aan niet meegegaan is in de richting die om kwantiteit draaide. Dit is in 2015 en 2016 door het college van burgemeester en wethouders ook schriftelijk ter kennis gebracht van de taakorganisatie VANG¹⁰. Welke brief ook ter informatie gestuurd is aan de toenmalige leden van de vaste Kamercommissie I en W (toen nog VROM geheten). De zogenaamde VANG-richtlijnen zijn door Weert nimmer onderschreven. Daarvoor was bij de wijze van tot stand koming te zeer een kwantitatieve benadering herkenbaar. Tevens werd hierdoor de in ogen van Weert veel belangrijkere vraag naar het maatschappelijk nut van de hele operatie op de achtergrond gedrongen.

Dat laatste valt te illustreren met het gegeven dat het VANG-programma in dezelfde periode werd gebracht als de periode waarin de resultaten van het fundamentele onderzoek naar de milieueffecten van het Raamakkoord Verpakkingen werden verwacht; het zeer uitgebreide en langverwachte onderzoek waarnaar in voetnoot 2 wordt verwezen. Zoals eerder geschetst gaven de resultaten van dat onderzoek aan dat er sprake was van een heel erg relatief maatschappelijk resultaat van de afvalhandling die viel onder het Raamakkoord Verpakkingen. Nota bene was het bovendien tevens de periode waarin ook de nieuwe onderhandelingsronde voor de vergoedingensystematiek van het Raamakkoord vanaf 2015 werd uit onderhandeld. Natuurlijk kon men in die fase de relatief bescheiden resultaten van het effect van het Raamakkoord minder gebruiken dan de ambitie die in het VANG-programma als stip aan de horizon werd geschetst. Daardoor stonden in die fase kwantiteiten, vergoedingen en logistieke vraagstukken voorop. De vraag naar het maatschappelijk nut, die de eerste jaren van het Raamakkoord verpakkingen hadden gedomineerd verdwenen naar de achtergrond.

Weert was zich in die fase daar van bewust en heeft daarbij dan ook geen aanleiding gevonden om een wezenlijk ander inzamelbeleid te gaan voorstaan dan men al had ingezet. Dit in tegenstelling tot tal van gemeenten die, veelal in collectieve verbanden, gezamenlijk het VANG-programma onderschreven en waarbij meteen een aantal operationele uitgangpunten daarbij werden aangeleverd die een grote reductie van de hoeveelheid restafval moesten bevorderen. Invoering van Diftar en van omgekeerd inzamelen waren daar van de bekendste maatregelen. Inmiddels heeft 55% van de Nederlandse gemeenten een vorm van Diftar¹¹ en hebben er zo'n 8% over de hele gemeente omgekeerd inzamelen ingevoerd en 12% gedeeltelijk¹².

⁹ Als een van de voorbeelden: <https://www.verenigingafvalbedrijven.nl/nieuws/nieuwsbericht/kwaliteit-bovenkwantiteit/categorie/recycling.html>

¹⁰ Brief college burgemeester en wethouders gemeente Weert dd 15 april 2016 met bijlage een eerdere brief dd 16 april 2015, gericht aan de taakorganisatie VANG met afschriften aan leden vaste kamercommissie VROM

¹¹ Bron: Rijks Water Staat, <https://www.afvalcirculair.nl/onderwerpen/helpdesk-afvalbeheer/publicaties/downloads/downloads-0/afvalstoffenheffing-7/>

¹² Bron: <https://nos.nl/artikel/2252196-lopen-met-restafval-leidt-tot-minder-afval-maar-vaak-smeriger-plastic.html>

4. Positie Weert: milieuresultaten en economische slagkracht

De feitelijke resultaten van de gescheiden inzameling van kunststof verpakkingen laten zien dat ongeveer een kwart van die verpakkingen zijn enigszins goed recyclebaar zijn (bron: WasteTool gemeente Weert en een recente studie van Royal Haskoning DHV¹³). Het gaat dan om stromen als PET, PP en PE. Stromen als folies en mix zijn veel moeilijker te recyclen maar maken wel 45% van de ingezamelde stroom uit. Deze moeilijk recyclebare stromen hebben daardoor een negatieve waarde en in geval van de plastic mix (DKR-350) zijn er veelal ook alleen maar weinig nuttige producten van te maken. Folies en mix maken maar liefst 45% uit van de totaal ingezamelde PMD-stroom. Vervuiling met aanhangend vuil en restafval is ook nog eens 15%. Kortom: het resultaat van alle inspanningen is dat meer dan 60% van de hele stroom PMD niet of op zijn best laagwaardig bruikbaar is. Niet echt een argument dus om de burger tot de laatste gram scheiding aan te zetten.

Ook de veronderstelde eindigheid van de grondstof van fossiel plastic, aardolie, valt als argument te relativiseren. Aardolie is er nog gedurende eeuwen, zeker nadat het mondiale autopark meer en meer op elektrisch of waterstof rijden is overgegaan (zie bijlage 4). Bovendien neemt de afhankelijkheid van plastics van aardolie drastisch af door de introductie van bio plastics (zie eveneens bijlage 4 voor link). Kortom schaarste is evenmin een doorslaggevend argument om een afvalinzameling te organiseren die de burger het idee moet geven dat minimalisatie van restafval het grote verschil gaat maken¹⁴. Andere en betere productieprocessen van verpakkingsmateriaal en preventie doen dat in aanmerkelijk sterkere mate. Deze visie werd ook gedeeld bij de opening van het Nationale Testcentrum Circulaire Plasticverpakkingen (NTCP); veel plastic wordt niet gerecycled. Nog meer wordt marginaal gerecycled. En veel plastic dat wel zinvol wordt gerecycled blijft slechts een of hooguit enkele cycli op het gewenste kwaliteitsniveau. Dat is dan een duur uitstel van de afvalfase¹⁵.

Dit alles betekent niet dat er geargumenteed wordt tegen een circulaire economie. Integendeel. Wel wordt betoogd dat het ophangen van die circulaire economie aan enkel de reductie van de hoeveel restafval een weinig doelmatige versimpeling is. Het kost veel geld, leidt tot ongewenste neveneffecten en heeft weinig met het beoogde resultaat te maken.

Over die ongewenste neveneffecten valt veel te zeggen maar in de kern komt het neer op het volgende. Een te grote nadruk op de reductie van de hoeveelheid restafval maakt burgers creatief in het wegwerken van dat restafval. Ontwijkgedrag dreigt (bijlage 5). Evenals vervuiling van de goed recyclebare stromen. In veel gemeenten waar men bijvoorbeeld diftar heeft ingevoerd loopt men bijvoorbeeld aan tegen het probleem van de nul-aanbieders. Mensen die plots geen afval blijken te laten registreren¹⁶. Opvallend is, als voorbeeld, ook dat de eerste gemeente in Nederland die in 1993 diftar invoerde er in 2012 weer van afstapte vanwege de hoge perceptiekosten en vanwege het

¹³ Marktsituatie recycling verpakkingen, Kansen en knelpunten voor bedrijven; 28-11-2018, Royal Haskoning DHV, in opdracht Rijkswaterstaat Leefomgeving

¹⁴ Zo is er de recente aankondiging van een investering door Ineos van anderhalf miljard euro in een fabriek voor plasticproductie op fossiele basis in de Antwerpse haven. Dat duidt er op dat er in de markt geen echte angst is voor de eindigheid van aardolie of gas als grondstof voor plastics.

¹⁵ <https://www.duurzaamnieuws.nl/tweede-leven-plastic-van-beperkte-waarde/>

¹⁶ Als voorbeeld Beuningen: <https://rn7.nl/nieuws/groot-aantal-nul-aanbieders-restafval-beuningen-blijft-mysterie>

ontwijkgedrag van burgers¹⁷. Verder zijn er in toenemende mate klachten vanuit organisaties¹⁸ die zich met de traditioneel goed recyclebare stromen bezighouden als GFT¹⁹ en textiel²⁰ op het beleid dat te veel focust op het terugdringen van de hoeveelheid restafval. Die focus schiet in menig geval zijn doel voorbij. Ook bij organisaties die aan de wieg stonden van omgekeerd inzamelen zijn er functionarissen die openlijk twijfel uitten over de focus op de hoeveelheid restafval. Het besef begint door te dringen dat de circulaire economie gebaat is bij de focus op de kwaliteit van de afzonderlijke materiaalstromen²¹.

In dit denken is de gemeente Weert dus een voorloper geweest. De visie van Weert strekt zelfs verder. Het gaat niet alleen om de kwaliteit van de ingezamelde materialen, maar ook op het scheppen van voorwaarden in de markt om te kunnen innoveren, om op schaal te kunnen opereren en om aan ketenintegratie te kunnen doen. Dat was een van de belangrijke oogmerken om in 2008 nascheiding te bepleiten. Jaren later betaalt zich dat ook uit. Attero, de contractpartner van Weert voor de nascheiding, heeft als eerste in Nederland het probleem van het sorteren van zwart verpakkingsmateriaal onder de knie door een uitbreiding van de traditionele NIR-scheiding met een laserdetectie²². Zo ook is Attero de eerste fabriek in Nederland die een oplossing op schaal heeft gerealiseerd voor de doorgaans zeer moeilijk bewerkbare ingezamelde folies (de zogenaamde DKR-310 fractie). De schaal van de winning van folies uit huishoudelijk restafval via nascheiding²³ en de aanwezigheid van restwarmte uit de aanpalende Afval Energie Centrale, schiepen samen de voorwaarde om te investeren in een fabriek waarbij de folies op hoge temperatuur worden schoongewassen en omgezet in korrels die weer ingezet kunnen worden voor productie van nieuwe folies. Attero loopt hier in voorop. Weert rekent het tot zijn profiel om deze ontwikkelingen via zijn verwerkingscontracten te ondersteunen. Nog los van het feit dat Weert in de fase dat het nog aandeelhouder was van Attero (toen Essent Milieu) mede initiator is geweest van die ontwikkelingen binnen dat bedrijf.

¹⁷ Het betreft de gemeente Oostzaan; na afschaffing had de gemeenteblijkens cbs-gegevens plots en kwart meer restafval. Blijkbaar al die tijd verstopt gezeten. Met name in de buurgemeenten die klaagde over afvaldump. Ook de container van “de baas” wordt nog wel eens benut of in het buitengebied de bedrijfscontainer (zie ook artikel in bijlage

¹⁸ <https://www.verenigingafvalbedrijven.nl/nieuws/nieuwsbericht/afname-kwaliteit-afvalstromen-zorgwekkend.html>

¹⁹ Als een van de voorbeelden: <https://www.attero.nl/nl/nieuws/meer-en-schoner-gft/>

²⁰ Als een van de voorbeelden: <https://www.sympany.nl/vervuiling-van-gescheiden-ingeleverd-textiel/>

²¹ Twee voorbeelden:

1. <https://twitter.com/WesterhoffM/status/1086169399705391104?s=17>

2. <https://esb.nu/esb/20049396/afvalbeleid-kan-doelmatiger>

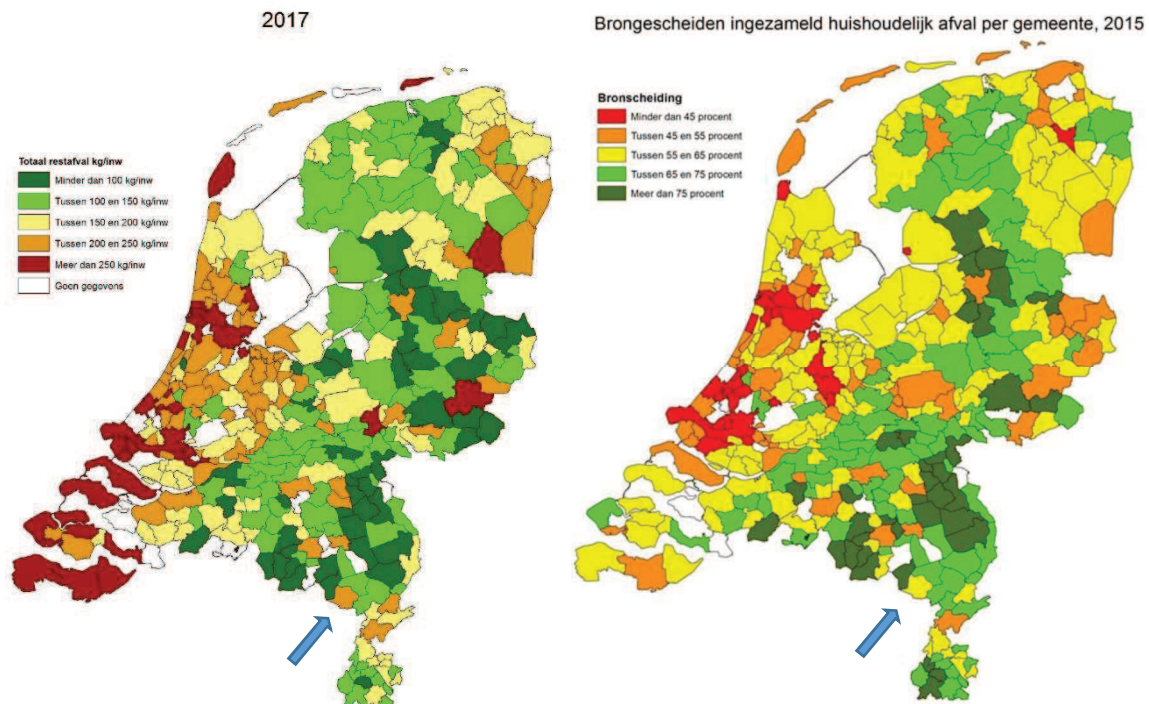
²² <https://www.attero.nl/nl/onze-verwerking/uw-verpakkingsafval-wordt-grondstof/onze-innovatieprojecten/terugwinnen-zwarte-kunststof-verpakkingen/>

²³ Attero verwerkt 30% van het Nederlandse huishoudelijk afval en heeft een dertigtal gemeenten als klanten van de nascheiding, waar onder een van de eersten de gemeente Weert.

5. Afvalscheiding

5.1 Algemeen

Weert neemt onder alle Nederlandse gemeenten een middenpositie in als het om afvalscheiding gaat:

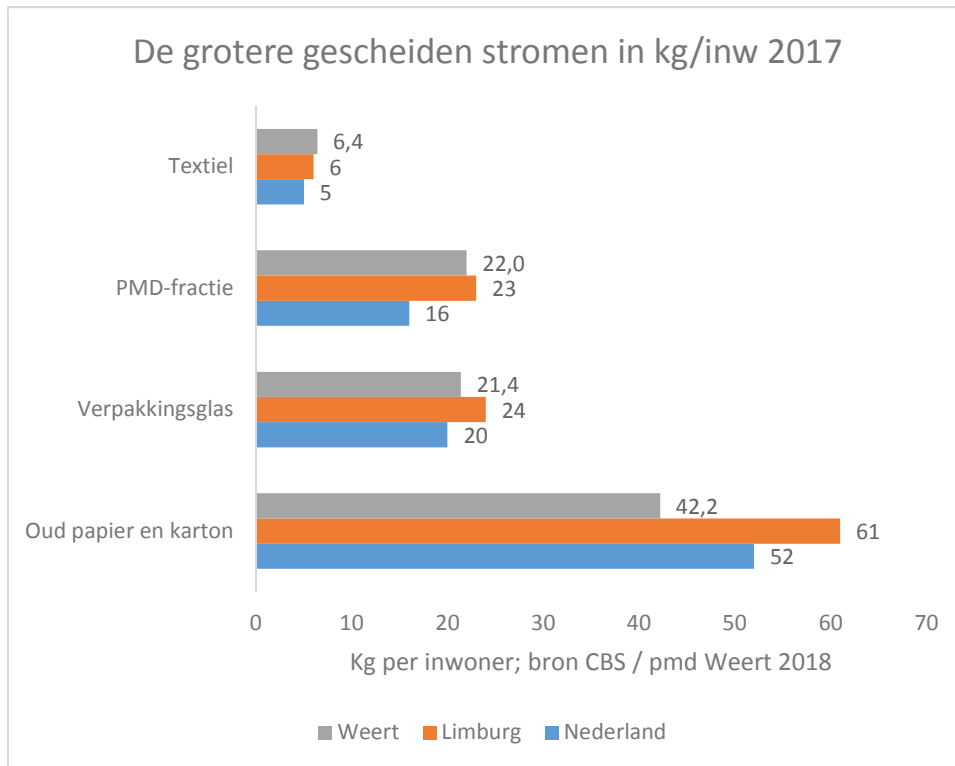
Bron: Rijks Waterstaat, Afvalcirculair

De kanttekening bij deze kaarten kan gemaakt worden dat de feitelijke hoeveelheid restafval van Weert onder de 200 kg ligt. De nascheiding (15kg) dient er immers nog van afgetrokken te worden. En bovendien wordt door de wijze waarop het resultaat van de nascheiding wordt toegerekend aan de individuele gemeenten de hoeveelheid nagescheiden materiaal voor Weert in de orde van grootte van 10kg onderschat. Dit wordt in de bijgevoegde voetnoot ²⁴ toegelicht.

²⁴ Feitelijk wordt via nascheiding meer Weerter afval teruggewonnen dan dat statistisch wordt toegerekend. Dat heeft te maken met het systeem van toerekening. De nagescheiden hoeveelheid wordt gewonnen uit het restafval van al die gemeenten die met Attero een nascheidingscontract hebben. De toerekening naar de individuele gemeente vindt plaats naar rato van het aandeel van die gemeente in de aanlevering van het restafval. Dat wordt bovendien gecorrigeerd voor de hoeveelheid brongescheiden materiaal van betreffende gemeenten. Hoe meer PMD via bronscheiding door een gemeente wordt ingezameld, des te minder PMD zal het restafval bevatten. Aangezien Weert een vrij beperkte bronscheiding kent zal het PMD-rijk restafval aanleveren. Rijker dan het gemiddelde. En dat terwijl het nascheidingsrendement bepaald wordt door dat gemiddelde. Weert is dus als het ware PMD-donor van het totaal. Met andere woorden het Weerter PMD dat wordt afgescheiden en komt goed terecht. De feitelijke hoeveelheid daarvan is zelfs groter dan statistisch aan Weert kan worden toegerekend. Naar schatting ligt de feitelijke afgescheiden hoeveelheid nagescheiden PMD 10kg hoger dan hetgeen statistisch wordt toegerekend.

Per materiaalstroom ziet het beeld van de afvalscheiding er als volgt uit:

5.2 Scheiding van huishoudelijk afval

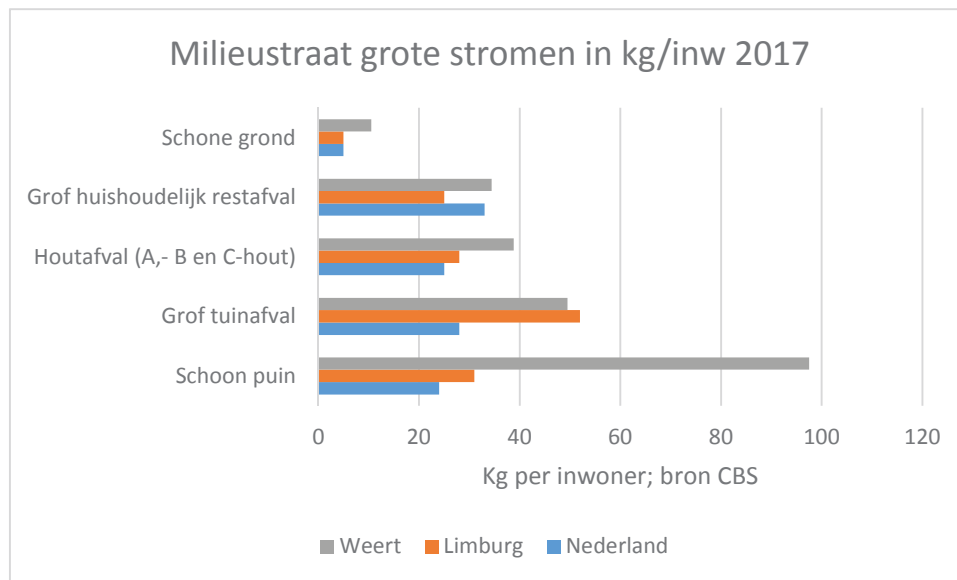
Op de stromen textiel, PMD en verpakkingsglas, boekt Weert een vrijwel vergelijkbaar resultaat als Limburg en landelijk gemiddeld. De stromen textiel en verpakkingsglas worden door huishoudens naar de over de gemeente verspreide verzamelcontainers gebracht. Voor PMD geldt dat deels. Ongeveer een derde (7 kg per inwoner) hiervan wordt door huishoudens zelf naar de verzamelcontainers gebracht. Tweederde (15 kg per inwoner) wordt via nascheiding alsnog uit het huishoudelijk afval teruggewonnen. Samen dus 22 kg, waarmee Weert onder alle Nederlandse gemeenten een middenmoter is.

De enige grotere stromen waar Weert wezenlijk minder van inzamelt dan gemiddeld landelijk of in Limburg is oud papier (zie bovenstaande grafiek) en GFT (hierover later). In Weert wordt per inwoner 42 kg OPK ingezameld door verenigingen en 4 kg per inwoner op de milieustraat. In Limburg ligt dat op 61 kg en landelijk op 52 kg per inwoner. Ruim meer dus. Bij een overweging voor het invoeren van maatregelen om de hoeveelheid ingezameld OPK op te voeren dient bedacht te worden dat dat maar tot beperkte extra inkomsten zou leiden. Zelfs als Weert, halverwege het landelijke en Limburgse gemiddelde zou uitkomen, dus 56 kg per inwoner, dan zou dat voor alle verenigingen samen € 20.000,- extra aan inkomsten zou betekenen. Oftewel gemiddeld € 700,- per vereniging. Te nemen maatregelen om de inzameling te stimuleren zouden dan tegen deze relatief beperkte meeropbrengst afgewogen dienen te worden.

5.3 Afvalscheiding via de milieustraat

Op de milieustraat in Weert worden 18 verschillende afvalstromen apart ingezameld. Daarmee voldoet de milieustraat aan de moderne normen zoals die als streefwaarde zijn vastgelegd in het Activiteitenbesluit.

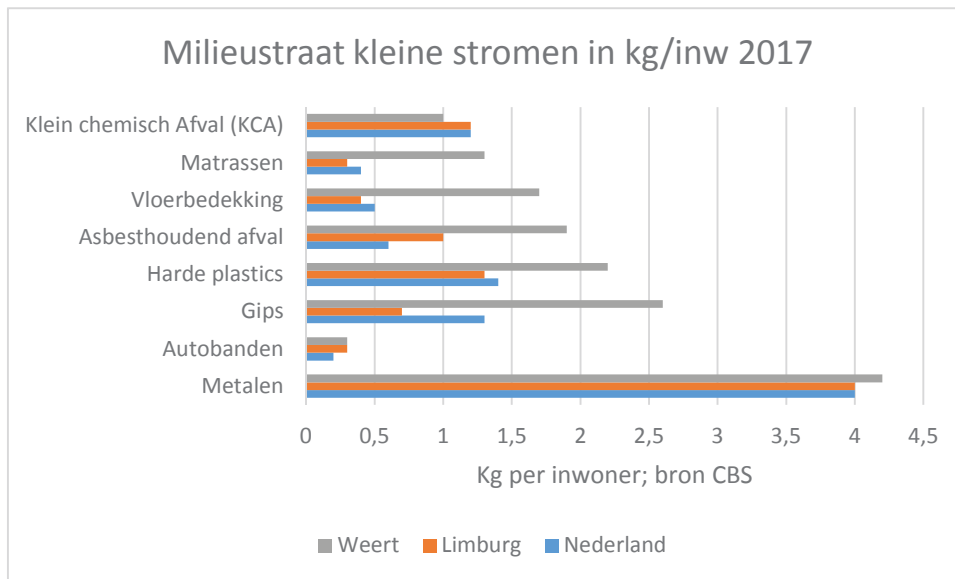
Kijkend naar de grotere stromen die bij de milieustraat worden ingeleverd valt op dat met Limburg en nationaal vergelijkbare hoeveelheden grond en grof huishoudelijk afval worden ingeleverd.

Opvallend is wel de vergelijkenderwijs veel grotere hoeveelheid houtafval, tuinafval en vooral schoon puin. Het lijkt er op dat bij de aantrekkende economie van de afgelopen jaren juist de klussers de weg weer hebben gevonden naar de Weerter milieustraat. Bij de invoering van het nieuwe poortbeleid voor de milieustraat in 2011²⁵ is bepaald dat klusbedrijven wel toegang hebben tot de Weerter milieustraat, maar wel tegen een tarief dat overeen komt met de werkelijke kostprijs van verwerking. Hierdoor wordt voorkomen dat zakelijke gebruikers goedkoop meeliften met een voorziening die bedoeld is voor de inwoners van Weert en die grotendeels vanuit de afvalstoffenheffing wordt betaald. Een aandachtspunt voor de komende periode zal zijn om na te gaan of klusbedrijven niet oneigenlijk gebruik maken, en of het poortbeleid daar op aangepast zou moeten worden. Veel gemeenten laten bedrijfjes niet of nauwelijks toe op hun milieustraten. Dit verschil in benadering komt tot uitdrukking in de grotere hoeveelheden van genoemde stromen hout, grof tuinafval en schoon puin.

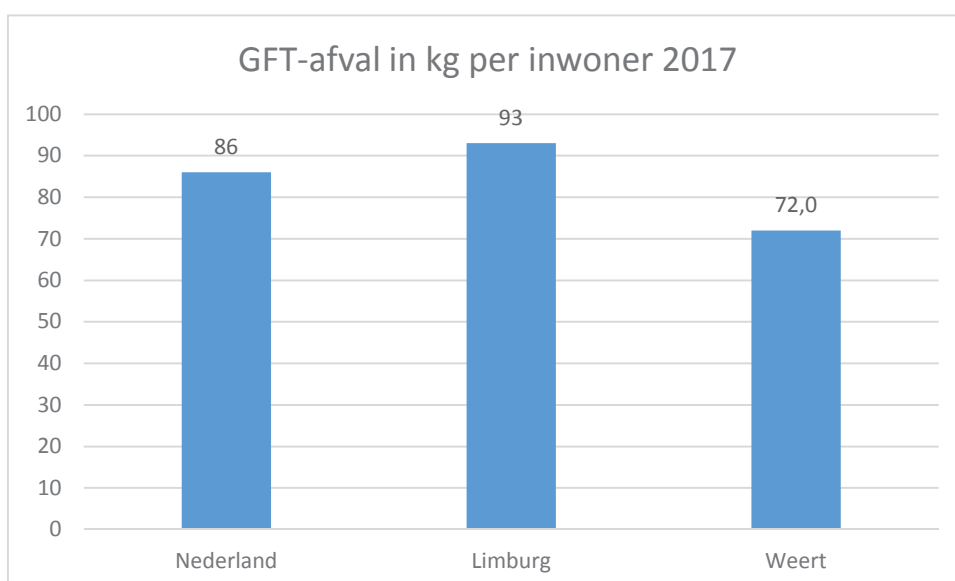
Bij de kleinere gescheiden afvalstromen laat Weert over het algemeen iets hogere hoeveelheden zien landelijk of Limburg gemiddeld.

²⁵ Raadsbesluit 16 maart 2011 agendapunt 12;
<http://archieff03.archiefweb.eu/archives/archiefweb/20120101155316/http://www.weert.nl/BestuurlijkeInformatie/Raadsagenda's/Raadsagenda's%202011/20110316/Vergadering%2016-03-2011.htm>

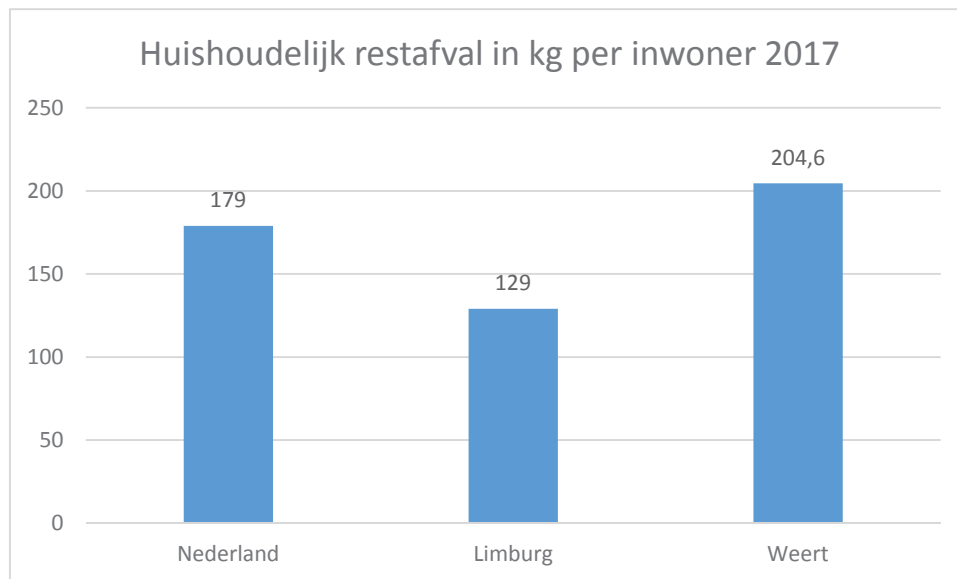
5.4 Groente Fruit en Tuinafval GFT

In Weert werd in 2017 72 kg per inwoner GFT opgehaald. Dat is respectievelijk 14 kg lager dan in Nederland gemiddeld en 21 kg minder dan Limburg gemiddeld. Fors minder dus. En hier ligt dan ook een verbeterpunt. Met name het ophalen van GF afval bij de hoogbouw zou geïntensiveerd kunnen worden. Bijvoorbeeld door per complex afspraken te maken met huismeesters en eigenaren. Een maatregel zou kunnen zijn dat met kleine 25 liter emmertjes in huis het GF(T) wordt verzameld en dat dit vervolgens in een of enkele gezamenlijke minicontainers van 240 liter in de routeinzameling wordt opgenomen en afgevoerd. Uitvoering van deze suggestie is arbeidsintensief. Vergt maatwerk per complex en afspraken over locaties van de minicontainer(s) en het organiseren van de factuur (en verrekening naar deelnemende huishoudens). Oppakken van deze extra inzamelinspanning vergt inzet van extra menskracht bij of via de afdeling Openbaar Gebied.

5.5 Huishoudelijk Restafval

Hierboven zijn de apart ingezamelde stromen beschreven. De Weerter hoeveelheden daar van liggen doorgaans in lijn met de Limburgse en nationale gemiddelden. Op twee uitzonderingen na. Dat zijn de stromen Oud papier en karton (OPK) en Groente Fruit en Tuin (GFT) afval. Weert ligt voor deze twee stromen samen 24 kg onder het Nederlandse gemiddelde. Dat correspondeert dan weer met de hoeveelheid restafval van Weert ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dat ligt namelijk 26 kg boven dat landelijke getal. Dit duidt er op dat er meer dan in Nederland gemiddeld nog OPK en GFT in het Weerter restafval te vinden is.

Ten opzichte van Limburg heeft Weert 40 kg minder apart ingezamelde OPK en GFT. Opmerkelijk genoeg is de hoeveelheid restafval die Weert boven het Limburgse gemiddelde ligt nog aanmerkelijk groter. Namelijk 75 kg. Het scheidingsgedrag met betrekking tot OPK en GFT is dus maar een deel van de verklaring (namelijk 40 kg) van het feit dat Weert meer restafval heeft dan Limburg. De (voorzichtige) verklaring voor deze extra 35 kg kan mogelijk gezocht worden in afvaltoerisme en in het feit dat Weert via het reinigingsrecht ook ruim 400 ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf gebruik laat maken van het gemeentelijke inzamelsysteem.

Opvoeren van de GF(T) inzameling bij appartementencomplexen en het heroverwegen van het faciliteren van ondernemers binnen het gemeentelijke inzamelsysteem zijn dus eventueel knoppen om aan te draaien.

6. Afvalinkomsten voor Weerter verenigingen

Weert is een gemeente met een sterke gemeenschapszin en gewortelde solidariteit. Zelfwerkzaamheid van maatschappelijke groeperingen heeft een sterke traditie. In deze traditie honoreert het gemeentelijke inzamelbeleid de rol van verenigingen voor de inzameling van afvalstromen die geld opbrengen zoals oud papier en karton (OPK) en textiel.

Voor oud papier en karton (OPK) heeft Weert een samenwerkingsovereenkomst met een zeer groot aantal verenigingen (een kleine dertig) en met alle Weerter inzamelbedrijven voor oud papier. Verenigingen krijgen een vergoeding voor de inzet van mankracht bij de inzameling. De bedrijven leveren professionele krachten, voeren de administratie en leveren de logistieke middelen. De opbrengsten gaan geheel naar de vaste vergoeding voor de bedrijven enerzijds en anderzijds naar de verenigingen en instellingen. Die krijgen dus, na aftrek van de vaste vergoeding voor de bedrijven, het totaal aan opbrengsten van het oud papier. Dat is in vergelijking tot andere papier inzamelsystemen in den lande voor de verenigingen vrij profijtelijk.

Overigens blijft, zoals gezegd, de hoeveelheid ingezameld oud papier in vergelijking tot elders wat achter (42 kg/inw in Weert versus 52 kg/inw landelijk gemiddeld). Dat is zeker gelet op de voor verenigingen gunstige vergoedingsregeling jammer. In het kader van het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid in wording zal daarom de communicatie over de oud papier inzameling en de voordelen er van voor de Weerter verenigingen verder worden uitgedragen. Om een idee te geven: een verbetering van de inzameling met extra 10kg oud papier per inwoner kan de verenigingen samen tussen de € 20.000,- en € 30.000,- op jaarbasis aan extra inkomsten opleveren.

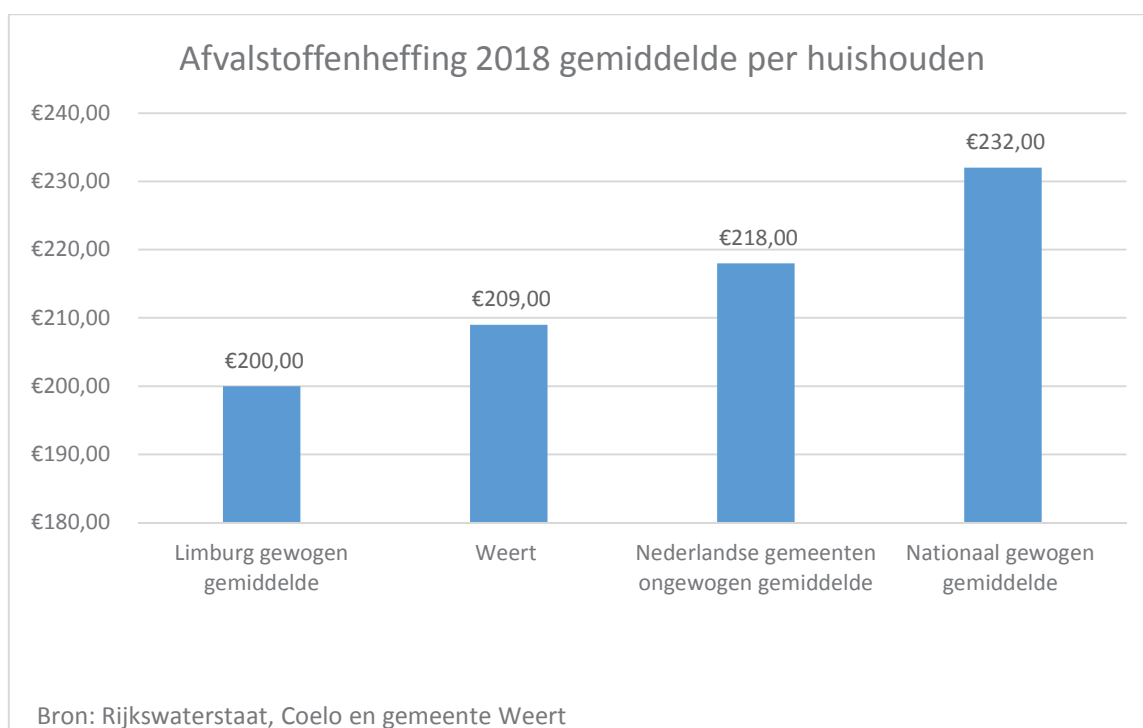
Voor Textiel heeft Weert een soortgelijk werkmodel. Reshare is de professionele afnemer van het textiel, sorteert en verkoopt dit en Weerter verenigingen verrichten arbeid bij de inzameling. Dat laatste wordt gecoördineerd door PuntWelzijn. Die ook de administratie en afrekening met de verenigingen organiseren. Dat laatste gebeurt periodiek middels feestelijke bijeenkomsten in de Sponsorwinkel. Daarmee de bijdrage aan de Weerter samenleving benadrukkend (zie bijlage 6). Draagbare kleding wordt door vrijwilligers uitgesorteerd en in de Sponsorwinkel verhandeld. De rest wordt doorgeleverd aan Reshare.

De opbrengsten van zowel OPK als Textiel komen geheel ten goede aan deze beide inzamelsystemen. En dragen dus niet bij aan inkomsten die geboekt kunnen worden op de gemeentelijke afvalbegroting. De gemeente beschouwd dat als een bijdrage aan een gezonde zelfwerkzaamheid in haar samenleving. Haar rol is die van contracthouder en in die rol toezichthouder op een evenredige beloning van Weerter verenigingen in de relatie met de professionele inzamelbedrijven.

Overigens zijn er veel gemeenten in Nederland die ook een deel van de opbrengsten te goede laten komen aan de afvalbegroting of aan de jaarrekening van hun gemeenschappelijke regeling of overheidsbedrijf. Soms tot onvrede van verenigingen en burgers (zie bijlage 7). Dat is in Weert dus niet het geval. Daar gaan alle opbrengsten van deze stromen naar verenigingen en hun professionele partners.

7. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing van Weert²⁶ ligt iets onder het(ongewogen) gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten. Dat gemiddelde ligt in 2018 voor alle Nederlandse gemeenten op € 218,- per huishouden. Het (gewogen) Nederlandse gemiddelde is € 232,- per huishouden. Weert ligt daar met € 209,- iets onder het ongewogen gemeentelijke gemiddelde en ruim onder het gewogen nationale gemiddelde. Ten opzichte van het (gewogen) gemiddelde voor Limburg (€ 200,- per huishouden) ligt Weert er iets boven.²⁷

²⁶ Tarief afvalstoffenheffing gemeente Weert 2019, vastgesteld december 2018: 1 persoonshuishouden € 189,96 2 persoonshuishouden € 209,40 en 3 personen of meer € 230,64; gewogen per gemiddeld huishouden: € 209,07

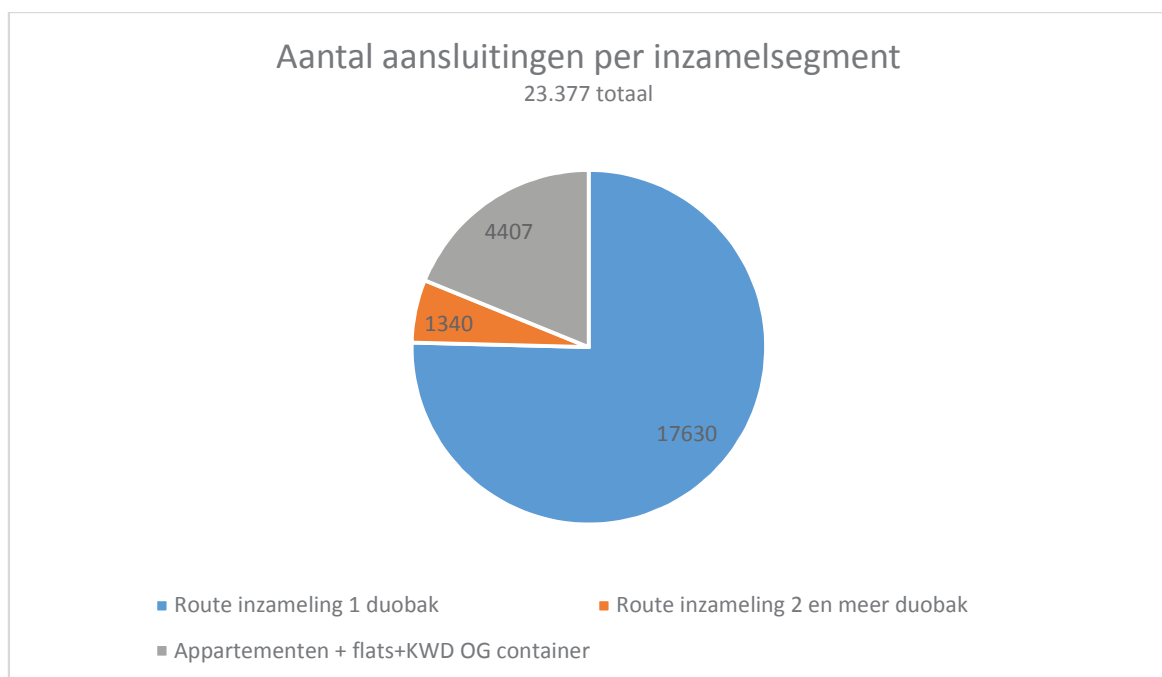
²⁷ Bron: COELO en correctie Weert; COELO maakt voor Weert een systematische fout. COELO kent slechts twee huishoudenscategoriën eenpersoon- en meerpersoonshuishoudens. Weert heeft drie tariefcategoriën: een-, twee- en 3+ persoons. COELO neemt voor het berekenen van het gemiddelde per huishouden het eenpersoonstarief en het 3+persoonstarief. Omdat COELO geen middeling toepast tussen het hogere 3+ tarief en het lagere twee persoons tarief schat COELO het Weerter gemiddelde ongeveer € 10,- per huishouden te hoog in. In bovenstaande tekst en figuur is het gecorrigeerde gegeven voor Weert aangehouden.

8. Afvalinzameling bij huishoudens

In de laagbouw wordt wekelijks de duobak aan huis opgehaald. Dat betreft in totaal 20.310 containers op 18.970 adressen. Dat wordt gedaan door het door de gemeente gecontracteerde inzamelbedrijf. Verreweg de meeste huishoudens volstaan met 1 duobak. Toch heeft 7% van de huishoudens (1340 in totaal) daar niet voldoende aan en maakt gebruik van de mogelijkheid om een tweede duocontainer aan te schaffen. Bij hoge uitzondering heeft men zelfs een derde exemplaar.

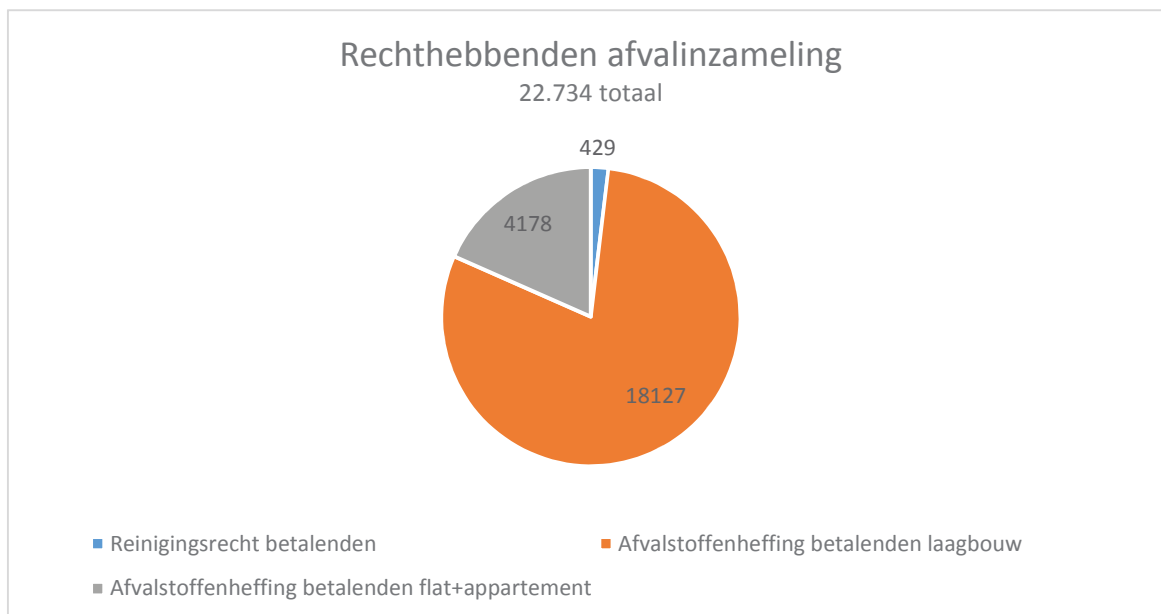
Bewoners in flats en appartementen kunnen hun afval kwijt in ondergrondse inzamelcontainers. Daar hebben ze een toegangspasje voor. Weert heeft 4070 appartementen en flats. Waarbij zich 62 locaties voor ondergrondse restafvalcontainers bevinden. Dat betekent dat gemiddeld per locatie 66 huishoudens (doorgaans alleenstaanden) er gebruik van maken. Deze verzamelcontainers worden geleidigd door de Reinigingsdienst Weert.

De aanbesteding zal dus gaan over de route inzameling (duobak) en niet over de lediging van de ondergrondse containers. In aanbestedingsjargon is dat dus "het object van aanbesteding". Hoe deze zich verhoudt binnen het totaalplaatje van de gemeentelijke dienstverlening is nog eens weergegeven in de volgende figuur.

Bron: WSS-bestand Weert en BSGW-bestand Weert

Welke rechthebbenden via de in opdracht van de gemeente uitgevoerde inzameling worden bediend is in het volgende overzicht weergegeven. Daarbij past de kanttekening dat het aantal rechthebbenden, op papier, altijd iets zal afwijken van het feitelijk aantal adressen dat bediend wordt. Administratieve vertraging bij verhuizingen en leegstand vormt hier voor de verklaring.

Bron: BSGW-bestand Weert

Het aantal adressen dat is aangesloten op een ondergrondse container bedraagt 4925 (bron: Bestand Pasjes afdeling Openbaar Gebied). De afwijking met de in bovenstaande grafiek onderscheiden categorie flat+appartement+reinigingsrecht bedraagt ca. 300 (6%). Dit kan er op duiden dat er iets meer panden zijn aangesloten op de routeinzameling dan in de grafiek aangegeven. Ook hier kan tijdelijke leegstand en verhuizing een verklarende factor zijn.

9. Reinigingsrecht

Het gemeentelijk inzamelsysteem is primair bedoeld voor huishoudens. Net als in heel veel andere Nederlandse gemeenten is daarnaast is van oudsher ook gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheid om ook ondernemers, tegen betaling van het zogenaamde reinigingsrecht, deel te laten nemen aan dit systeem. Hiervoor geldt, op grond van de jaarlijks vast te stellen tarieventabel een afwijkend (hoger) tarief. Dit zogenaamde KWD-afval²⁸ van ondernemers dient te voldoen aan de voorwaarde dat het beperkt is tot “op huishoudelijk afval gelijkend afval” van ondernemers.

Normaal gesproken heeft de gemeente geen wettelijke taak bij de inzameling van afval van bedrijven. Dat toch ook bedrijven in de routeinzameling opgenomen kunnen worden vindt zijn oorsprong in de tijd dat veel ondernemers hun bedrijf uitoefenden aan huis. Als het afval leek op huishoudelijk afval dan kon men een beroep doen op het reinigingsrecht. Het bedrijf aan huis is evenwel sterk op zijn retour. Dit wordt ook geïllustreerd door het feit dat het aantal ingeschrevenen voor het reinigingsrecht danig is teruggelopen. Enkele jaren geleden bedroeg dat nog ruim 700. Begin 2019 is dat gedaald naar 429. Daaronder zijn nauwelijks nog ondernemers die ook bij hun zaak wonen.

²⁸ Kantoor Winkel en Dienstenafval (KWD-afval)

Aantal en samenstelling ingeschrevenen Reinigingsrecht

Omschrijving	code	betalend
Zakenpand met woongedeelte	<3000	23
Winkel zonder woning	3111	75
Handel	3112 tm3119	6
horeca en verblijf	3120 tm3125	21
kantoor	3140 tm 3143	77
Praktijkruimte	3161 en 3162	19
Productieruimte	3170 tm 3174	46
Distributie en opslag	3175	43
Agrarisch bedrijf	3200 tm 3299	20
Onderwijs en crèches	3310 tm 3319	26
Zorginstellingen	3331 tm 3355	9
Overig maatschappelijk en overheid	3361 tm 5300	64
Bron: BsGW		429

In hoofdzaak maakt deze groep gebruik van de ondergrondse restafvalcontainers door middel van een digitaal toegangspasje.

10. Wat gebeurt er na de inzameling

Na de inzameling komt het transport naar de overslag en van daar uit het bulktransport naar de verwerking. Kort beschreven komt het neer op het volgende.

Zowel het door het private inzamelbedrijf als het door de Reinigingsdienst Weert ingezamelde restafval en GFT wordt afgevoerd naar de overslag op de Lozerweg. Van daar uit wordt de restafvalfractie voor de eindverwerking afgevoerd naar Attero in Wijster. Allereerst wordt dat dan nagescheiden, zodat het zich nog in het restafval bevindende PMD wordt terug gewonnen (15 kg per inwoner; zie eerder).

Het GFT wordt vanuit de inzamelvoertuigen eveneens gelost op de overslag aan de Lozerweg. Van daar uit wordt het afgevoerd naar de verwerkingsfabriek van Attero in Venlo. Waar het eerst wordt vergist, waardoor biogas wordt teruggewonnen. Daarna wordt de rest omgezet in compost en afgezet als bodemverbeteringsproduct.

Vanuit financieel, logistiek en milieukundig oogpunt is het voor de gemeente van groot belang dat de inzamelvoertuigen op zo kort mogelijke afstand in Weert kunnen lossen. Met de overslag aan de Lozerweg is dat het geval. De gemeente heeft echter niet rechtstreeks een contract met die overslag. Het is te overwegen om na te gaan of er rechtstreeks een langdurige relatie met de overslag kan worden aangegaan. Er zal, op basis van artikel 10.21 van de Wet Milieubeheer immers altijd afval in opdracht van de gemeente ingezameld moeten worden. En daardoor is er ook altijd behoefte aan een overslag zo dicht mogelijk bij de huisvuilroutes. Ligt deze overslag te ver daar vandaan dan zullen de inzamelvoertuigen te lang onderweg zijn om te lossen. Daardoor moeten er extra voertuigen ingezet worden en worden de inzamelvoertuigen niet optimaal ingezet. Het zijn immers inzamelvoertuigen en geen transportvoertuigen. De locatie van de overslag kan een verschil in tonnen op de afvalbegroting uit maken. Nog los van de uitstoot door de langere transportweg.

Aan:

**Woordvoerders en Griffie van de
Vaste Kamercommissie VROM**

inlichtingen: M. Oehlen
doorkiesnummer: 0495-575363
e-mail: m.oehlen@weert.nl
www.afvalsamenwerkinglimburg.nl

Kopie aan:

*Minister VROM, VNG en Nedvang
Gemeenten Afvalsamenwerking Limburg
Attero
Persbericht*

OPEN BRIEF.

Weert, 24 februari 2010.

Betreft : Verzoek tot toekenning nascheidingsvergoeding Limburgse gemeenten.

Geacht kamerlid,

Met ingang van 1 januari 2008 is door de minister van Financiën de Verpakkingenbelasting ingevoerd. Vanaf die datum betaalt de consument voor verpakkingsmaterialen bij de aankoop van producten. Veel van deze verpakkingsmaterialen vinden hun weg naar het huishoudelijk afval. Afval dat door gemeenten op basis van hun zorgplicht wordt ingezameld. De kosten voor de inzameling van huishoudelijk afval betaalt de burger via de gemeentelijke afvalstoffenheffing. De kans is aanzienlijk dat de burger twee keer betaalt: als consument en als aanbieder van huishoudelijk afval.

Hoewel de inname en verwerking van verpakkingen een verantwoordelijkheid is van producenten hebben de Nederlandse gemeenten, op grond van het Landelijk Afvalbeheer Plan en het Raamakkoord, de zorg gekregen om het verpakkingsafval in te zamelen en te scheiden. Zo ook kunststof verpakkingen. Voor deze kosten worden de gemeenten financieel tegemoet gekomen. De gemeenten zijn, onder voorwaarden genoemd in het zogenoemde Addendum, vrij in de wijze waarop wordt ingezameld.

Op aandringen van de Tweede Kamer (moties Vietsch/Neppérus en Poppe) heeft minister Cramer tot een gelijkwaardige benadering van bron- en nascheiden besloten. Per 1 januari 2010 was de Nederlandse gemeenten duidelijkheid toegezegd. Duidelijkheid om zelf een definitieve keuze te kunnen maken voor bron- of nascheiden. Zoals bekend is deze evaluatie door de minister verschoven naar september van dit jaar. Vooruitlopend daarop zal de minister naar verwachting zeer binnenkort de resultaten van een kostenonderzoek van nascheiding bekendmaken. Naar verwachting zullen de vergoedingen voor de installaties OMRIN en VAGRON dan bekend zijn. De Limburgse gemeenten willen hierbij naadloos aansluiten en niet wachten op de evaluatie die uitsluitsel moet geven over een verdere landelijke uitrol van de nascheiding. Dat kan immers nog wel een jaar duren. In deze processturing wensen de Limburgse gemeenten hun bijzondere positie, zoals die ook door Uw kamer op 10 februari 2009 (kst. 30872/18) is onderkend, gehonoreerd te zien.

Zoals u weet hebben totaal 24 Limburgse gemeenten in 2008, conform de voorwaarden in het Addendum, tijdig een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten met Essent Milieu (Attero) om het kunststof verpakkingsmateriaal uit het restafval te verwijderen. Attero beschikte op 1 mei 2009 over een operationele scheidingsinstallatie (VAGRON) en heeft de Limburgse gemeenten hier ook capaciteit voor aangeboden als overbrugging voor het gereedkomen van een identieke installatie in Wijster. Dat overbruggingsaanbod is op weinig elegante en zeker weinig transparante wijze, binnen de begeleidingscommissie Verpakkingen en buiten het zicht van Uw kamer afgeschoten ten tijde van de kamerbehandelingen eind april 2009. Inmiddels wordt bij de nieuwe nascheidingsinstallatie in Wijster vanaf maart 2010 eveneens kunststof gescheiden, te beginnen met zachte kunststofverpakkingen. Aldus kunnen de 24 Limburgse gemeenten vrijwel onmiddellijk voldoen aan de voorwaarden van het Addendum op de Raamovereenkomst (geldig contract/operationele installatie). Gelet hierop willen de Limburgse gemeenten op korte termijn in aanmerking komen voor de nascheidingsvergoedingen.

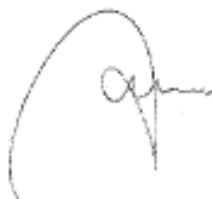
De Limburgse gemeenten ervaren de vertragingen in het dossier als onwil en als een strategie om de nascheiding van kunststof verpakkingen voor hen onmogelijk te maken. Vertragingen die ten koste gaan van een optimaal resultaat en die bovendien richting de burgers niet meer zijn uit te leggen.

De 24 Limburgse gemeenten willen de gemakkelijkste methode voor hun burgers en verkiezen de inzet van machines die dit werk veel efficiënter kunnen met daarenboven in potentie veel meer kunststof uit restafval als resultaat tegen significant lagere kosten. Zo worden de belangen milieu, kosten en comfort evenwichtig gediend.

Op initiatief van wethouder Bormans uit de gemeente Gulpen Wittem hebben 16 Limburgse gemeenten deelgenomen aan een proefopstelling voor het nascheiden van kunststof verpakkingen uit huishoudelijk restafval. De uitkomsten overtreffen de verwachtingen en sterken de Limburgse gemeenten in hun overtuiging. Het onderzoek kunt u downloaden via de link <http://www.gulpen-wittem.nl>.

Gezien de gang van zaken tot op heden doen wij een beroep op u om in te grijpen in deze al veel te lang slepende processturing. Wij verzoeken de door Uw kamer op 10 februari 2009 aangegeven bijzondere positie van de Limburgse nascheidingsgemeenten te effectueren door deze op hetzelfde moment in aanmerking te laten komen voor de nascheidingsvergoeding zoals ze binnenkort ook voor OMRIN en VAGRON zal gaan gelden. De Limburgse gemeenten willen op voortvarende wijze en samen met hun contractpartner Attero de nascheiding operationaliseren. Ze willen, gelet op hun tijdig en bewust handelen destijds en met het oog op een heldere communicatie richting hun burgers, op korte termijn een oplossing.

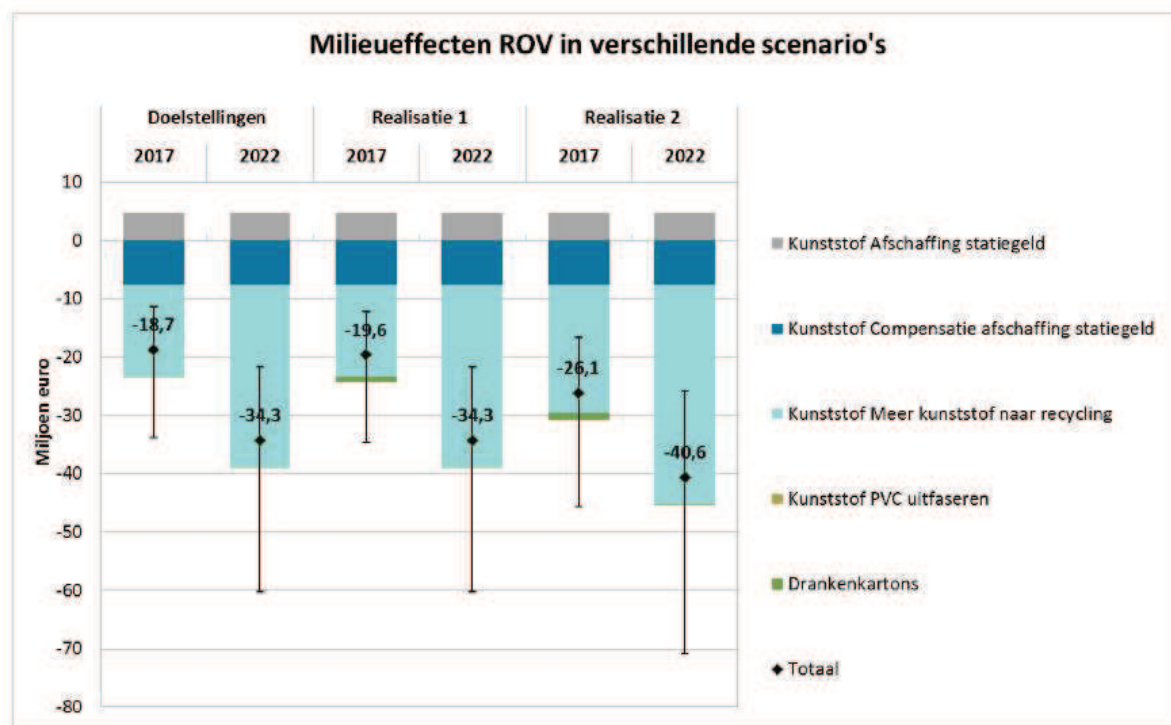
Namens de 24 Limburgse gemeenten die een privaatrechtelijke overeenkomst hebben gesloten met hun eindverwerker Attero.

A.A.A. Jansen,
Vice-voorzitter Vereniging ASL.

Milieueffecten van de gescheiden inzameling en eventueel afschaffing statiegeld in het kader van het Raamakkoord Verpakkingen; milieuberekeningen van het gezamenlijk effect van CO₂-besparing, fijnstof-vermijding, voorkomen grondstofuitputting.

De milieuscores zijn gestandaardiseerd en uiteindelijk uitgedrukt in bedragen (miljoenen euro's).

Figuur 59 Milieueffect van de afzonderlijke ROV afspraken en het totaal in het doelstellingscenario en realisatiescenario 1 en 2 voor 2017 en 2022 ten opzichte van 2012 (schaduwkosten in miljoen euro, milieubelasting is een positief en milieuwinst een negatief getal). De balkjes geven de boven- en ondergrens aan op basis van de gevoeligheidsanalyse voor de verschillende toepassingen van mixed kunststoffen.

Bron:

Milieueffectanalyse van de Raamovereenkomst Verpakkingen, Rapport van TNO en CE Delft, TNO-CE 2015 R10577, 15 mei 2015, bladzijde 121

Onderbouwing ketenkosten PMD-recycling bij bronscheiding bij huishoudens

Tabel D.1 geeft een onderbouwing van de ketenkosten met als voorbeeld bronscheiding bij huishoudens.

Tabel D.1 Ketenkosten sorteren en recycling PMD via bronscheiding^{30,31}

Fractie	Kosten	EUR/ton	Gemiddeld aandeel als resultaat van sorteren PMD	Kosten/opbrengsten
Totale PMD-fractie	Inzameling	EUR -370 ³²	100%	EUR -370
Totale PMD-fractie	Transport, op- en overslag	EUR -35	100%	EUR -35
Totale PMD-fractie	Sorteren	EUR -130	100%	EUR -130
PET	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	5%	EUR -1
	Kosten recyclingproces	EUR 500		EUR 25
	Opbrengst regranulaat			
PET-trays	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	7%	EUR -2
	Kosten recyclingproces	EUR -150		EUR -11
	Opbrengst regranulaat/maalgoed			
PE	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	6%	EUR -2
	Kosten recyclingproces	EUR 150		EUR 9
	Opbrengst regranulaat/maalgoed			
PP	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	8%	EUR -2
	Kosten recyclingproces	EUR 150		EUR 12
	Opbrengst maalgoed			
Folie	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	17%	EUR -4
	Kosten recyclingproces	EUR -70		EUR -12
	Opbrengst regranulaat/maalgoed			
Mix	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	28%	EUR -7
	Kosten recyclingproces	EUR -200		EUR -58
	Opbrengst regranulaat/maalgoed			
Drankenkartons	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	8%	EUR -2
	Kosten recyclingproces	EUR 0		EUR 0
	Opbrengst regranulaat/maalgoed			
Metalen	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	3%	EUR -1
	Kosten recyclingproces	EUR 150		EUR 5
	Opbrengst regranulaat/maalgoed			
Sorteerresidu	Vermarkten van gesorteerde recyclebare	EUR -25	16%	EUR -4
	Kosten recyclingproces	EUR -150		EUR -24
	Opbrengst regranulaat/maalgoed			
Netto kosten per ton gerecycled PMD				EUR -611

³⁰ Alle kentallen in tabel D.1 zijn een zo goed mogelijke inschatting op basis van rapporten van WUR, KIDV en mondelinge mededelingen van betrokkenen uit het veld. Het doel van de tabel is niet een precieze benadering van de daadwerkelijke kosten, maar een indicatie die duidelijk maakt hoe de ketenkosten tot stand komen.

³¹ Verkenning 'Kunststof Verpakkingsafval als Grondstof' Technische en Economische Analyse – Rebel & Partners for Innovation – 2018 <https://www.kidv.nl/8132>

³² <https://www.bmha.nl/media/1002/analyse-benchmark-huishoudelijk-afval-peiljaar-2014-definitief.pdf>

Mondiale voorraden versus verbruik 2017-2040 fossiele energie

Hierbij dient allereerst bedacht te worden dat van het mondiale olie verbruik minder dan 5% voor rekening komt van raffinage, onder andere voor de productie van plastics.

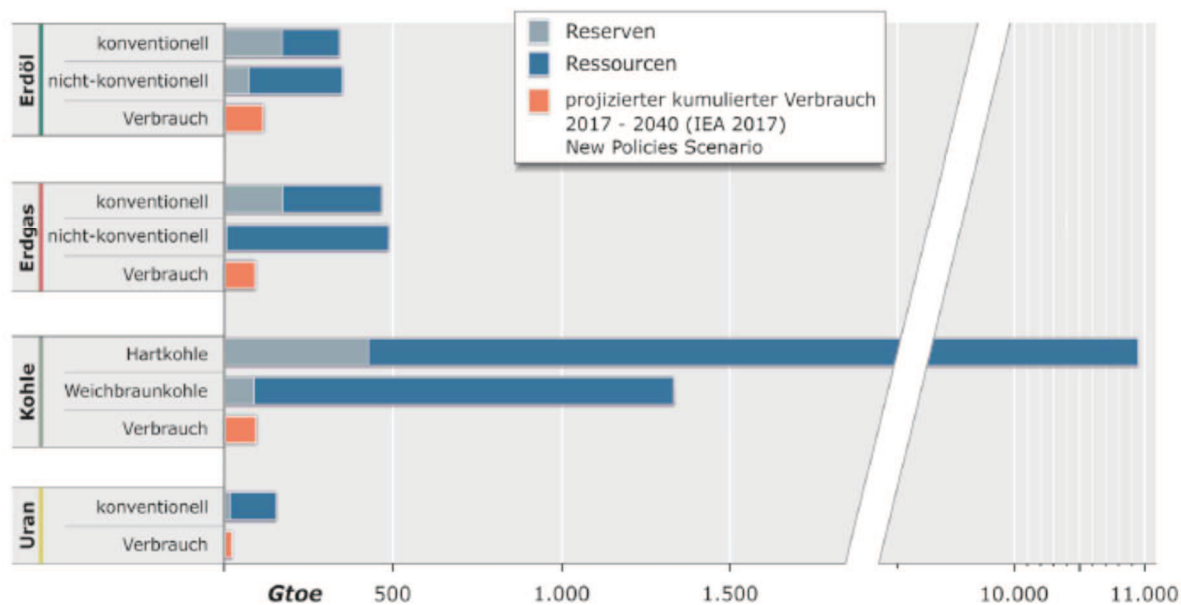

Abbildung 5-1: Angebotssituation nicht-erneuerbarer Energierohstoffe Ende 2016.

Bron: Bundesanstalt für Geowissenschaften und Rohstoffe, „Energiestudie 2017“, blz. 94 ,

https://www.bgr.bund.de/DE/Themen/Energie/Downloads/energiestudie_2017.pdf?__blob=publicationFile&v=5

Verwijzing naar opkomst en ontwikkeling van bio-plastics:

<http://www.dowduurzaam.nl/initiatief/bio-nafta>

• In plattelandsgemeenten wordt minder goed afval gescheiden dan het lijkt

Het restafval 'verdwijnt' in de bedrijfscontainer

Zo 'scoren' fantastisch met het reduceren van de hoeveelheid restafval, die plattelandsgemeenten. Maar volgens boer Henk Schreurs is dat beeld te rooskleurig. Een genuanceerde kijk op de cijfers lijkt hem gelijk te geven.

Leo van Raaij

Markelo

Henk Schreurs (66) uit Markelo zegt dat de plattelandsgemeenten zich rijk rekenen. Niet financieel gezien, wel in hun streven om als beste afvalscheiders te boek te staan.

„Deze rekenen ze niet mee”, wijst hij op de afvalcontainer bij zijn boerderij. „En zo een beetje heeft iedereen hier.”

„Zo een beetje”, dat is een bedrijfscontainer van 1100 liter. In zijn geval van afvalinzamelaar Ter Horst uit Varsseveld. Maar het had ook een container van Van Ganswinkel, Remondis of Suez kunnen zijn. Schreurs: „Een keer per maand laat ik hem legen. Dat kost 25 euro per keer. En ik kan alles erin gooien. Als er maar geen asbest, gif of chemicaliën in zit.”

Zo'n container heeft hier bijna iedereen. Daar gaat veel restafval in

– Henk Schreurs

Het is weliswaar een bedrijfscontainer, maar ook het huishoudelijk afval gaat erin. Ook van het gezin van zijn dochter die, zoals zo vaak op het platteland, naast haar ouders woont. „We hebben niet eens meer een grijze container”, zegt Schreurs. „Hebben we zo'n oranje container voor verpakkingen, want die houden we wel apart. En gift gaat op de vaalt.”

Wat er met zijn restafval gebeurt, weet Schreurs niet. „Dat hoef ik ook niet te weten. Weg ermee.” Volgens een woordvoerder van Ter Horst worden

uit het opgehaalde afval handmatig eventueel speciale zakken voor verpakkingen gehaald. „De rest gaat naar de verbrandingsoven”, aldus Ter Horst.

De mooie cijfers van plattelandsgemeenten als de Hof van Twente, voeden het wantrouwen van Schreurs tegen de werende boodschappen van wat hij de milieulobby noemt. „Ik wil eerlijke informatie”, zegt de boer. „Als ik 's ochtends op sta, dan moet ik eerst de krant lezen, op de computer kijken en naar de radio luisteren om te weten wat ik vandaag wel en niet mag doen.”

Niet zo fantastisch

De eerlijke informatie is volgens Schreurs dat Hof van Twente het helemaal niet zo fantastisch doet. En die andere plattelandsgemeenten ook niet. Het lastige is dat er niet zomaar cijfers voor handen zijn van ingezameld afval door commerciële bedrijven als bijvoorbeeld Ter Horst.

Feit is wel dat er volgens het CBS 544 agrarische bedrijven in de gemeente Hof van Twente zijn. Wanneer - voorzichtig gerekend - de helft van die bedrijven een bedrijfscontainer heeft en die eens per maand laat legen, gaat het om bijna 1.000.000 kilo restafval. Dat is bijna een derde van de totale hoeveelheid ingezameld restafval in de Hof van Twente. De cijfers voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen, beide met circa 500 agrarische bedrijven binnen de gemeentegrenzen, zijn vergelijkbaar.

Een woordvoerder van Twente Milieu laat weten dat gemeenten met de minste laagbouw, het landelijk gezien inderdaad veel beter doen dan gemeenten met hoogbouw. Maar, zo geeft zij ook aan, het ophalen van huishoudelijk restafval is via de gemeentelijke verordening toegewezen aan Twente Milieu. „Wij zijn dus de enige die dat mogen inzamelen.”

Boer Schreurs uit Markelo maakt het niet uit. Het gaat hem er om dat de cijfers kloppen. „En ja, misschien schiet ik me wel in de voet. Nou, dat is dan maar zo.”

HOME REGIO ▾ 112 OP STAP ECONOMIE ▾ VACATURES GEKKE 11 PR

Home > Algemeen

Sponsorwinkel schenkt 44.000 euro

6 oktober 2018 21:51 2

Op zaterdag 6 oktober jongstleden reikten de vrijwilligers van de Sponsorwinkel in Weert weer sponsorcheques uit aan 22 vrijwilligersorganisaties in Weert e.o.

Papierinzameling als verdienmodel voor gemeenten of gemeenschappelijke regeling; voorbeeld

Papiercontainer terug naar de gemeente

wo 13 feb 2019, 16:39 • 6002 keer gelezen Actueel

Pijnacker-Nootdorp - Heel toevallig liepen we maandagmiddag bij de gemeentelijke balie Leen van Vliet uit Delfgauw tegen het lijf. Hij kwam de blauwe papiercontainer demonstratief inleveren bij de gemeente.

"U moet bij Avalex zijn", opperde baliemedewerker René. "Nee, ik laat hem hier uit protest tegen het feit dat de groene en de grijze container slechts één keer per twee weken worden geleegd. Dat is voor een gezin als dat van ons veel te weinig. In de zomer lopen de maden en allerlei ander ongedierte zo de container uit. En wat ik zeg: de capaciteit is niet voldoende. Al meerdere malen heb ik dat bij de gemeente aangegeven maar ik krijg gewoon nul op het rekest. U kunt wel zeggen dat ik bij Avalex moet zijn, maar de gemeente stuurt Avalex aan. Heel Delfgauw Emerald heeft verzamelcontainers en wij zitten aan de Vrijenban met die kliko's opgescheept. Drie van die dingen in de tuin, met die papiercontainer erbij. Zo krijg je een heel containerpark in je voor- of achtertuin."

Locaties en aantallen brengcontainers restafval, PMD en glas

	Ondergrondse Containers Restafval	Brengcontainers PMD	Brengcontainers Glas
1	Beekstraat	1 Aldenheerd	1 Aldenheerd / Rietstraat
2	Biemansstraat	2 Barbaraplein Tungelroy	2 Boermansstraat
3	Binnenwiek (appartementen Biesterbrug)	3 Beekstraat Parkflat	3 Boshoverweg / Meierijstraat
4	Blekerstraat	4 Boshoverweg	4 Coenraad Abelsstraat
5	Blekerstraat (Hoek Twijnderstraat)	5 Coenraad Abelsstraat	5 Collegeplein
6	Ceres (Beekpoort)	6 Collegeplein	6 Dries / Regentesselaan
7	De Chroniek (Pastoor Frantzenstraat)	7 Coolenstraat Swartbroek	7 Eutropiastraat / Coolenstraat
8	De Hameij (Jan van der Croonstraat)	8 Graswinkellaan	8 Friezenstraat / Middelstestraat
9	Dillenburg	9 Groenenberg	9 Graswinkellaan / Maaseikerweg
10	Dr. Kuiperstraat	10 Kerkplein Stramproy	10 Groenenberg / de Burcht
11	Elisabethdal	11 Kruisstraat, Kerkstraat	11 Hegstraat
12	Graafschap Hornelaan (Hornerhoof)	12 Limburglaan	12 Herenstraat / Graafschap Hornelaan
13	Graspieper	13 Maaspoort, Graafschap Hornelaan	13 Hoogpoort
14	Graswinkellaan	14 Molenakker bij winkelcentrum	14 Hoogveldstraat
15	Groenling	15 Parkeerplaats Dries, St. Jozefslaan	15 Kerkstraat / Kruisstraat
16	Gruttolaan	16 Parklaan	16 Kesselstraat / Limburglaan
17	Hegstraat	17 Patronaatsplein	17 Korenmarkt
18	Hegstraat / Carisstraat	18 Penitentenstraat	18 Kruisstraat / Demerstraat
19	Herenstraat	19 Wilhelminastraat Stramproy	19 Maaseikerweg / Maaspoort
20	Hoogpoort (Parkflat)	20 Winkelcentrum Leuken	20 Maaspoort / Graafschap Hornelaan
21	Horsterweg Stramproy	21 Winkelcentrum Moesel	21 Mgr. Nolenstraat / Dr. Schaepmansstraat
22	Houtzaagnolen	22 Zoomweg Altweeterheide	22 Milieustraat
23	Jan van der Croonstraat		23 Moesdijk
24	Julianalaan (Bonusmolen)		24 Moeselschansweg / Tinnegetersweg
25	Kasteelplein		25 Molenakkerplein / Wiekendreef
26	Kerkstraat (hoek Victor de Steuerstraat)		26 Oude Laarderweg
27	Kerkstraat (Parkhof)		27 Parklaan / St. Theuniskapelweg
28	Kerkstraat, hoek Louis Regoutstraat		28 Patronaatsplein
29	Korenmarkt		29 Penitentenstraat
30	Korenmarkt		30 Serviliusstraat
31	Laurenburg		31 St. Barbaraplein
32	Leenhof (Parkeerplaats)		32 Sutjensdwaarsstraat
33	Limburglaan (tegenover fietsmaker Goeden)		33 Wilhelminastraat
34	Looimolenstraat		34 Wilhelminasingel / Stationsstraat
35	Louis Regoutstraat (Parkhof)		35 Willem de Zwijgerstraat
36	Louise de Colignystraat		36 Zoomweg / Bocholterweg
37	Maaslandlaan, sporthal Aan de Bron		
38	Molenakkerplein (appartementen Jan Linders)		
39	O.L. Vrouwenstraat		
40	Oranje flat (achterzijde parkeerplaats)		
41	Oude Trambaan Stramproy (acht. k. bej. tehuis)		
42	Parallelweg		
43	Parklaan (Het College)		
44	Penitentenstraat		
45	Penitentenstraat		
46	Pius x hof (Nabij ingang)		
47	Pr. Bisdorstraat		
48	Raphaelpad		
49	Rumoldusstraat		
50	Serviliusstraat		
51	St. Bernardstraat		
52	St. Isidoruspassage		
53	St. Jozeflaan		
54	St. Louis		
55	St. Louis, binnenplaats		
56	Stadhouderslaan		
57	Ursuline parkeergarage		
58	Verstraetenweg (hoek Emmasingel)		
59	Veuskenshof Stramproy		
60	Wilhelminasingel		
61	Wilhelminasingel (bij de Jumbo College State)		
62	Wilhelminasingel (t.o. voormalig postkantoor)		
63	Willem Litjens hof (Boshoven)		
64	Zilvermeeuw		
65	Zuiderstraat (Wozoco)		

